Dosarul nr.2-26730/2023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

05 mai 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul - Mazur Nadejda
Grefier: - Cucuetu Inga
Cu participarea
Avocatului: -Donica Victoria
examinând în ședință publică pricina civilă la cererea lui

Tcaci Maxim către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Administrația Națională a Penitenciarelor cu privire la recuperarea prejudiciului moral cauzat prin încălcările prevederilor art.art. 3, 8 CEDO în rezultatul efectuării percheziției cu încălcarea drepturilor persoanei în mărime de 5000 euro,

C O N S T A T Ă :

La 15 decembrie 2023, Tcaci Maxim a înaintat o cerere de chemare în judecată (repartizată spre examinare judecătorului Judecătoriei Chişinău, sediul Centru - Mazur Nadejda la data de 19 decembrie 2023, în mod aleatoriu conform art.6/1 alin.(1) al Legii nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească) către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Administrația Națională a Penitenciarelor cu privire la recuperarea prejudiciului moral cauzat prin încălcările prevederilor art.art. 3, 8 CEDO în rezultatul efectuării percheziției cu încălcarea drepturilor persoanei în mărime de 5000 euro.

În motivarea acțiunii a menționat că, la data de 27 februarie 2020, la ora 8:30 a fost escortat din celula de detenție nr.08 a blocului de regim nr. 1 în atelierul pentru prelucrarea lemnului, situat în blocul de regim nr.2, în legătură cu desfășurarea în penitenciar a studiilor profesionale, meseria- tâmplar în construcție. Colegul de celulă Lilian Melenciuc, la fel, în aceeași zi și oră a fost escortat în încăperea pentru desfășurarea manifestărilor culturale, muzicale. Așadar, în celula nr.08 nu se afla nici o persoană deținută. La ora 11:30 au fost escortați înapoi în celulă, în care a observat că bunurile personale nu se află la locul lor obișnuit, computerului i-a fost schimbat locul, noptiera deschisă și a.ș. m.d. La prima vedere s-a înțeles ca în celula s-a făcut percheziție în timpul când a fost în atelier. Astfel a solicitat explicații de la supraveghetorul de la postul nr. 1 în a cărei atribuții este monitorizarea postului de regim, inclusiv a celulei nr.08. În urma discuției, supraveghetorul a declarat că în celula nr.08, în absența lor au intrat angajații ANP în număr de 3 persoane, detalii nu cunoaște.

Menționează că, a înaintat plângere în adresa Prim-ministrului R.Moldova privind acțiunile ilegale ale angajaților ANP, care au efectuat percheziții în celula de deținere, în absența sa. Ulterior, plângerea a fost readresată ANP după competență. La 14 mai 2020 directorul adjunct ANP, dl Serghei Demcenco a emis răspuns la plângerea adresată Prim-

ministrului prin care informează că la 27 mai 2020, conform ordinului ANP nr.24 din 20 ianuarie 2020 reprezentanții ANP au efectuat verificarea cu privire la evidența aparatajului electric în penitenciar. Careva percheziții sau efectuarea controlului tehnic planificat și neplanificat, în celula unde este deținut reclamantul, nu a avut loc la data menționată.

Relatează că, nefiind de acord cu răspunsul recepționat, a înaintat plângere în adresa Ministerului Justiției, în care a descris faptele comise de angajații ANP și ilegalitatea pătrunderii în celulă cu orice scop, în absența condamnaților, solicitând o copie a ordinului ANP nr.24 din 20 ianuarie 2020 prin care s-a dispus și s-a permis o astfel de activitate. La 19 iunie 2020 șeful adjunct ANP, Eduard Guțan l-a informat că plângerea adresată către MJ a fost remisă ANP. În urma examinării s-a decis că copia ordinului ANP nr.24 din 20 ianuarie 2020 nu-i poate fi eliberată, fiindcă conținea informații ce dezvăluie efectivul, forțele, mijloacele, metodele, organizarea, organizarea tehnico-materială, planurile activității speciale de investigații și ale operațiilor speciale, inclusiv de efectuare a percheziției, direcționate spre fortificarea regimului de detenție, asigurarea ordinii de drept, depistarea și descoperirea infracțiunilor ce se pregătesc sau se săvârșesc în Penitenciarul nr.l7-Rezina, asigurarea siguranței și regimului penitenciar. Odată ce o copie a ordinului solicitat nu i-a fost eliberată spre cunoștință din motivele menționate supra, printr-o nouă petiție adresată directorului ANP a solicitat să-i fie comunicat dacă prin ordinului ANP nr.24 din 20 ianuarie 2020 s-a dispus și s-a permis angajaților ANP, verificarea, controlul, percheziția sau orice altă activitate în celula unde se deține, în absenta sa. La 01 iulie 2020, directorul adjunct ANP, dl Serghei Demcenco a reținut că într-adevăr celula în care este deținut, la 27 februarie 2020 a fost inspectată de către angajații ANP și a Penitenciarului nr. 17-Rezina. Iar controlul celulelor a fost efectuat în strictă conformitate cu ordinul emis de către directorul ANP nr.24 din 20 ianuarie 2020. Printr-o petiție suplimentară adresată conducerii ANP a reiterat solicitarea de a-i fi comunicat dacă ordinul ANP nr.24 din 20 ianuarie 2020 a permis angajaților din cadrul sistemului administrației penitenciare să efectueze orice control, perchiziție, verificare, în celula de deținere, în absența sa. Alăturat, a atras atenția conducerii ANP că, deși a solicitat să-i fie comunicat clar dacă s-a permis prin ordin pătrunderea angajaților în celulă, în absența sa, acestea au fost ignorate. Concomitent, refuzul de a elibera copie spre cunoștință și tăinuirea ordinului ANP nr.24 din 20 ianuarie 2020 î-l scutește de dreptul de a-l contesta în modul și condițiile prevăzute de lege, drept prevăzut de art. 23, 26 din Constituția RM. La 24.07.2020 șeful DGET al ANP, dl Ion Rusu l-a informat că petiția nu va fi examinată, fiindcă are conținut identic cu petiția adresată anterior. Astfel, actele conducerii ANP prin care s-a dispus pătrunderea în celula de deținere în absența sa, cât și acțiunile angajaților ANP care au efectuat percheziție, verificare, control, a celulei de deținere în absența reclamantului sunt ilegale și degradante.

Menționează că, controlul, verificarea, cercetarea, percheziționarea, vizitarea celulei în absența reclamantului, la data de 27 februarie 2020, de către angajații administrației penitenciare, a creat premisa nașterii abuzurilor și situațiilor dubioase din partea administrației penitenciare. Nu era exclusă apariția unei situații, așa cum sunt multe cazuri similare, cum ar fi lăsarea intenționată a obiectelor interzise în celulă cu

descoperirea lor ulterioară, or, depistarea obiectelor interzise cu imposibilitatea de a demonstra legal posesorul, locul și condițiile în care au fost ridicate, or, aplicarea unor dispozitive interzise (modem, router, web cameră, microfon, etc.) în computerele condamnaților. Astfel, sentimentul de frică nu îl părăsește pe reclamant și până în prezent, această stare este cauza acțiunilor ilegale ale administrației penitenciare.

Susține că, până în prezent, nu sunt clare intenția administrației penitenciare: care a fost scopul pătrunderii în celulă și percheziționării bunurilor sale în absența sa. Conduita angajaților ANP ține mai mult la faptul de a demonstra superioritatea și atotputernicia sistemului. Iar această situație, cu certitudine corespunde tratamentelor „degradante", deoarece prin natura lor, a creat reclamantului un sentiment de teamă, angoasă și inferioritate, de natură să o umilească și să o devalorizeze.

Reține că, acțiunile angajaților ANP care la 27 februarie 2020 care au pătruns în celula de deținere, în absența reclamantului, sunt ilegale și degradante, menite să genereze sentimentul de îngrijorare, inferioritate și frică capabile să umilească și să înjosească persoana reclamantului. Mai mult, în penitenciar, a fost supus unor situații umilitoare, fiindu-i încălcat dreptul la viața privată. Faptul că a fost celula sa (domiciliul) perchiziționat în absența sa, fără să îi fi adus motive referitor la acțiunea întreprinsă, fără a exista o justificare, excepție legală, este de neconceput, mai ales având în vedere că este condamnat pe viață. Aceste condiții, lipsite de elemente esențiale cum ar fi notificarea reclamantului despre percheziție, prezentarea înscrisurilor justificative, depistarea unor încălcări, până la urmă, recunoașterea despre efectuarea percheziției, au avut un impact negativ grav asupra bunăstării reclamantului.

Susține că, la data de 18 august 2023, Judecătoria Orhei sediul Rezina, a emis încheierea nr. 21ji-45/2023, prin care a dispus admiterea parțială a plângerii condamnatului Tcaci Maxim privind dezacordul cu actele și acțiunile Administrației Naționale a Penitenciarelor. S-a considerat ca fiind abuzive acțiunile reprezentanților ANP întreprinse în raport cu deținutul Tcaci Maxim pe data de 27.02.2020 manifestate prin percheziționarea/cercetarea lucrurilor personale și se constată încălcarea de către reprezentanții ANP a drepturilor deținutului Tcaci Maxim, în ce privește integritatea și inviolabilitatea obiectelor personale, în procesul executării pedepsei închisorii. În rest, în partea recunoașterii ilegalității prevederilor Ordinului ANP nr.24 din 20.01.2020, plângerea s-a respins ca fiind inadmisibilă.

Consideră că, instanța națională trebuie să asigure respectarea și protecția efectivă a drepturilor reclamantului la viața privată și asigurarea condițiilor decente de detenție, în conformitate cu standardele stabilite atât de dreptul intern, cât și de cel internațional. Acest lucru include nu doar recunoașterea prejudiciului suferit, ci și acordarea unei compensații echitabile și adecvate, reflectând angajamentul Republicii Moldova față de protecția și promovarea drepturilor și libertăților fundamentale.

Indică că, în stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral suferit de reclamant, este esențial de recunoscut că orice diferențiere a sumelor acordate bazată pe criterii precum statutul reclamantului (condamnat pe viață) ar contraveni principiilor fundamentale de echitate și nediscriminare. Aceasta înseamnă că, indiferent de ocupația sau statutul social al unei persoane, compensația pentru prejudiciul moral trebuie să

reflecte echitabil impactul și suferințele îndurate. Astfel, consideră că prejudiciul moral suferit, poate fi cuantificat în mărime de 5000 euro.

Solicită, admiterea cererii și dispunerea reparării de către stat a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea drepturilor reclamantului Tcaci Maxim în ce privește integritatea și inviolabilitatea obiectelor personale în procesul executării pedepsei închisorii, cu încasarea din Bugetul Public Național în beneficiul reclamantului a sumei de 5.000 Euro cu titlu de prejudiciu moral.

La 19 ianuarie 2024, Ministerul Justiție a depus referință asupra acțiunii depuse, în care a indicat că, din conținutul încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din 18 august 2023 (nr. 21ji-45/2023), rezultă faptul că acțiunile reprezentanților ANP au la bază ordinul nr. 24 din 20.01.2020 al Directorului interimar al ANP Vladimir Cojocaru. Esența și scopul ordinului nominalizat a constituit verificarea procesului de realizare a sarcinilor stabilite, aprecierea rolului managerial al conducătorilor în asigurarea siguranței regimului penitenciar în cadrul instituțiilor penitenciare. Iar, primirea și evidența aparatajului tehnic în instituția penitenciară constituia unul din punctele anexei, ce urmau a fi realizate prin intervenția ANP. Acest aspect din start combate poziția părții reclamante, privind ilegalitatea măsurilor întreprinse, fapt confirmat inclusiv de către respectiva instanță, care a respins ca inadmisibilă partea de plângere prin care a fost solicitată recunoașterea ilegalității prevederilor Ordinului ANP nr. 24 din 20.01.2020.

Menționează că, reclamantul a solicitat compensarea de către stat, a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea drepturilor , implicit în ceea ce vizează integritatea și inviolabilitatea obiectelor personale în procesul executării pedepsei închisorii, cu încasarea din Bugetul Public Național, în beneficiul reclamantului, a sumei de 5 000 Euro cu titlu de prejudiciu moral. Ministerul Justiției reține că, reclamantul nu a probat și nici argumentat prin ce s-a manifestat cauzarea prejudiciului și respectiv, necesitatea compensării unor pretinse sume, din contul bugetului public național, prin prisma încălcărilor art. 3, 8 CEDO și Legea nr. 1545/1998. Suplimentar, alegațiile reclamantului, în raport cu ansamblul circumstanțelor de fapt și de drept invocate, nu-și găsesc confirmare prin prisma pertinenței acțiunii formulate. În acest sens, accentuează că reclamantul nu a probat, sub aspectul unor constatări exprese, încălcarea art. 3 sau 8 din Convenție, sub aspectul supunerii unor torturi, pedepse sau tratamente inumane ori degradante sau nerespectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale. Mai mult decât atât, acesta nu a elucidat prin ce s-a manifestat întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de art. 3 și 6 din Legea nr. 1545/1998.

Ministerul Justiție menționează că, prin prejudiciu moral , se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobîndite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal). *Potrivit hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.9 din 09.10.2006, cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințe psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie*

să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni/inacţiuni i-au fost cauzate suferinţe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea. Or, reclamantul nu a prezentat o poziție pertinentă și concludentă care ar demonstra prezența unor suferințe cauzate, probate inclusiv în cuantumul solicitat de a fi compensat. Toate argumentele invocate întru motivarea pretenției de încasare a prejudiciului moral, poartă un caracter declarativ.Astfel, Ministerul Justiție solicită respingerea integrală a cererii reclamantului Tcaci Maxim ca nefondată.

La 19 februarie 2024, Administrația Națională a Penitenciarelor a depus referință pe marginea cereri înaintate de Tcaci Maxim, în care a indicat că, reclamantul Tcaci Maxim solicită repararea presupusului prejudiciu moral cauzat în urma pretinselor acțiuni abuzive ale reprezentanților ANP, în cuantum de 5000 euro, motivându-și pretențiile conform prevederile art. 2026, 2027 din Codul civil, care determină cuantumul despăgubirii morale, precum și răspunderea pentru cheltuielile de prevenire. La fel, reclamantul își întemeiază cererea în baza pretinselor violări ale art. 3 și 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (în continuare - CEDO).

Reține că, reclamantul nu a probat pretinsele suferințe invocate în cerere, acestea fiind expuse doar în mod declarativ, fără a fi prezentate instanței vreo probă care să demonstreze, cel puțin, aparența unui pretins prejudiciu moral, ca urmare a acțiunilor angajaților ANP, manifestate doar prin verificarea aparatajului electric din celula unde se deținea reclamantul. Astfel de acțiuni reprezintă obligațiuni și atribuții de serviciu ale angajaților ANP, necesare pentru menținerea securității penitenciarului precum și evitarea unor situații negative (spre exemplu, scurt circuit, supraîncălzirea liniei electrice, comiterea de infracțiunii cibernetice etc.).

Menționează că la data de 15.02.2024, ANP a înaintat o cerere de revizuire a încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 18.08.2023, deoarece instanța a soluționat chestiunea privind pretinsele acțiuni abuzive ale angajaților ANP fără citarea propriu-zisă a Administrației, încălcând astfel principiul contradictorialității în procesul penal. Relatează că, la data de 20.01.2020, directorul ANP a emis Ordinul nr. 24 „cu privire la controlul activității instituțiilor penitenciare în domeniul asigurării siguranței și regimului penitenciar”, a fost creat grupul de control format din reprezentanții Direcțiilor ANP, fiind stabilite obiective și sarcini de control, inclusiv și evidența aparatajului electric. Totodată, cu referire la pretinsa încălcare a art. 8 CEDO, menționează că niciunul din reprezentanții ANP nu a supus cenzurii viața privată a reclamantului, or calculatorul la care se face referire nu a fost pornit/conectat, ci doar a fost verificată partea tehnică. Menționează că evidența aparatajelor electrice permise de către administrație, achitarea consumului de energie electrică a acestora, precum și controlul evidenței propriu-zise, îi revine însuși administrației penitenciarului și ANP. Deci, simpla formă de a duce evidența numărului de aparate electrice, nu presupune o ingerință în viața privată a reclamantului, întrucât nici reclamantul nu a invocat în plângerea înaintată că datele din computator i-au fost supuse cenzurii corespondența și informația din computer, ci doar a fost verificată partea tehnică (utilajul), fără a porni propriu-zis computerul.

Reține că, acțiunile reprezentanților ANP, sunt calificate într-o procedură de inventariere a aparatajului electric din folosința deținuților, care nu necesită în mod obligatoriu prezența condamnatului-posesor al acestora. Procedura propriu-zisă este necesară întru menținerea siguranței regimului penitenciar, precum și neadmiterea supraîncălzirii liniilor electrice. Astfel, în curcumstanțele descrise, solicită respingerea de chemare în judecată a reclamantului Tcaci Maxim ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată, reclamantul Tcaci Maxim nu s-a prezentat, fiind prezent avocatul Donica Victoria, care a susținut acțiunea și a solicitat admiterea acțiunii din motivele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul Ministerului Justiției - Vicol Alexandru a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, din motivele de fapt și drept menționate în referință.

În ședința de judecată, reprezentantul Administrației Naționale a Penitenciarelor – Tacu Mihail a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, din motivele de fapt și drept menționate în referință.

Aprecierea instanței

Audiind participanții la proces, verificând legalitatea şi temeinicia cerințelor reclamantului, studiind materialele cauzei, instanța de judecată ajunge la convingerea că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 5 CPC orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Instanţa judecătorească soluţionează pricinile civile în temeiul Constituţiei Republicii Moldova, al tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte, al legilor constituţionale, organice şi ordinare, al hotărîrilor Parlamentului, al actelor normative ale Preşedintelui Republicii Moldova, al ordonanţelor şi hotărîrilor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorităţi administrative centrale şi ale autorităţilor administraţiei publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanţa aplică uzanţele dacă nu contravin ordinii publice şi bunelor moravuri (art.12 CPC).

Potrivit art. 26 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încît părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanţei.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În ședința de judecată s-a stabilit că, reclamantul Tcaci Maxim, condamnat la

detenție pe viață, care-și execută pedeapsa în Penitenciarul nr.17 Rezina, la data de 27 februarie 2020, ora 8:30 a fost escortat din celula de detenție nr.08, blocul de regim nr. 1, în atelierul pentru prelucrarea lemnului situat în blocul de regim nr.2 în legătură cu desfășurarea în penitenciar a studiilor profesionale, meseria-tâmplar în construcție. Colegul de celulă Lilian Melenciuc, la fel, în aceeași zi și oră a fost escortat în încăperea pentru desfășurarea manifestărilor culturale, muzicale. Așadar, în celula nr.08 nu se afla nici o persoană deținută. La ora 11:30 au fost escortați înapoi în celulă. La intrare a observat că bunurile personale nu se aflau la locul lor obișnuit, computerului i-a fost schimbat locul, noptiera deschisă și a.ș. m.d. La prima vedere a înțeles ca în celula s-a făcut percheziție. A solicitat explicații de la supraveghetorul de la postul nr. 1 în a cărei atribuții este monitorizarea postului de regim, inclusiv a celulei nr.08. I s-a comunicat că în celula nr.08, în absența lor, au intrat angajații ANP în număr de 3 persoane.

În urma mai multor solicitări d e informații, reclamantul M.Tcaci a înaintat o plîngere în instanța de judecată, invocînd dezacordul său cu actele și acțiunile Administrației Naționale a Penitenciarelor.Prin încheierea nr. 21ji-45/2023, emisă de Judecătoria Orhei, sediul Rezina la 18 august 2023, s-a dispus admiterea parțială a plângerii, s-au considerat ca fiind abuzive acțiunile reprezentanților ANP întreprinse în raport cu deținutul Tcaci Maxim pe data de 27.02.2020, manifestate prin percheziționarea/cercetarea lucrurilor personale și s-a constatat încălcarea de către reprezentanții ANP a drepturilor deținutului Tcaci Maxim, în ce privește integritatea și inviolabilitatea obiectelor personale, în procesul executării pedepsei închisorii (f.d.38-40).

Conform art.242/1 alin.(l) din Codul de executare, condamnatul este obligat să îndeplinească necondiționat cerințele legitime ale personalului penitenciar.

Potrivit art.221/1 (2) Cod de executare, percheziția este acțiunea prin care se realizează un control amănunțit asupra condamnaților, echipamentului, bagajelor, camerelor de deținere și tuturor locurilor unde condamnații au acces. În timpul percheziției, condamnatul este obligat să predea benevol obiectele și substanțele interzise, să se dezbrace, să scoată conținutul din genți, sacoșe, rucsacuri, saci și alte lucruri pe care le are asupra sa și să le prezinte persoanelor care efectuează percheziția. Percheziționarea bagajelor și a bunurilor personale se face în prezența persoanei în cauză sau a altui condamnat, dacă aceasta nu este prezentă.

Reclamantul, în acțiunea dedusă judecății, invocă încălcarea în privința lui a prevederilor art.art. 3 și 8 CEDO.

Potrivit Articolul 3 al CEDO, nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

Articolul 8 al CE DO statuează că, 1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale. 2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.

În speță, instanța reține că, deși acțiunile angajaților ANP s-au realizat în temeiul unui ordin administrativ (Ordinul nr. 24 din 20.01.2020), aceste acțiuni au fost efectuate cu nerespectarea cerințelor imperative prevăzute de Codul de executare al RM, în special ale art. 221[1] alin. (2), care statuează necesitatea efectuării percheziției în prezența persoanei în cauză sau, în lipsa acesteia, în prezența altui condamnat. Or, în cazul reclamantului Tcaci Maxim, controlul celulei a fost realizat în absența sa și fără prezența unui alt deținut, ceea ce contravine reglementărilor legale interne și standardelor internaționale în materie de protecție a drepturilor persoanelor private de libertate. Acest fapt îi dă reclamantului dreptul de a înainta o acțiune în rezultatul încălcării art. 8 CEDO.

Iar faptul că autoritățile penitenciare au refuzat sistematic să ofere reclamantului o copie a Ordinului nr. 24 sau o justificare clară cu privire la acțiunile întreprinse în celula sa, a contribuit la starea de incertitudine și de teamă continuă trăită de acesta. Aceste aspecte creează, în mod obiectiv, o stare de afectare psihologică ce depășește simplul disconfort, generând o stare de insecuritate incompatibilă cu demnitatea umană, ultimul calificîndu-l la tratament inuman și degradant. Ce cade sub incidența art. 3 CEDO.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în jurisprudența sa că tratamentele degradante nu necesită neapărat un nivel extrem de suferință fizică sau psihică, ci pot consta și în situații de umilință sau de afectare a demnității unei persoane, în special în contextul vulnerabilității acesteia, cum este cazul persoanelor private de libertate. (a se vedea, de exemplu, cauza *Iwańczuk c. Poloniei*, 15 noiembrie 2001, § 52; *Peers c. Greciei*, 19 aprilie 2001, § 74).

Pentru aceste încălcări reclamantul solicită încasarea în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime d e 5000 euro.

În conformitate cu art. 16 din Codul Civil, apărarea dreptului civil se realizează, în condițiile legii, inclusiv, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Potrivit art. 2036 Cod Civil, (1) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.(2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.(3) Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar cînd aceasta corespunde cu natura

dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. (5) Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărîre judecătorească definitivă.

Articolul 2037 Cod Civil prevede că, (1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabila persoanei vătămate. (2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. (3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabila cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de alta parte, ia în cont particularitățile cazului.

Instanța reține că, în măsura în care suferința cauzată afectează persoana vătămată în plan psihologic și social, la stabilirea cuantumului despăgubirii, se va ține cont de natura faptei ilicite, de contextul în care aceasta a avut loc, de durata și intensitatea suferinței psihice, precum și de eventualele efecte negative de durată asupra stării emoționale și a demnității persoanei vătămate.

Instanța mai reține că, deși reclamantul nu a prezentat dovezi medicale privind traume psihologice, afirmațiile sale privind sentimentul de teamă și de vulnerabilitate sunt verosimile, în contextul în care acțiunile autorităților penitenciare au fost deja calificate drept abuzive de către o altă instanță (Judecătoria Orhei, sediul Rezina, încheierea nr. 21ji-45/2023). Aceste constatări reprezintă o recunoaștere oficială a faptului că drepturile sale au fost încălcate, ceea ce justifică acordarea unei reparații echitabile în conformitate cu prevederile art. 2036 și 2037 Cod civil și art. 13 CEDO (dreptul la un remediu efectiv).

Prin urmare, instanța consideră că este justificată acordarea unei compensații pentru prejudiciul moral suferit de reclamant, însă în cuantum rezonabil și proporțional cu gravitatea încălcării, având în vedere lipsa unor probe concludente privind intensitatea suferinței psihice.

Astfel, instanța admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Tcaci Maxim, și va dispune încasarea din bugetul public național, în beneficiul reclamantului, a sumei de 5.000 lei, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea drepturilor sale în legătură cu integritatea și inviolabilitatea obiectelor personale, garantate de art. 8 CEDO și art. 2036 Cod civil și va respinge restul pretențiilor, ca fiind neîntemeiate.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. art. 238-241 CPC, instanţa de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite acțiunea parțial.

Se încasează, din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției R.Moldova în beneficiul lui Tcaci Maxim prejudiciul moral cauzat prin încălcarea drepturilor reclamantului la integritatea și inviolabilitatea obiectelor personale, în mărime de 5000 (cinci mii) lei.

În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data emiterii dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintde de ședință, Judecător: Mazur Nadejda

Președintele ședinței: Nadejda Mazur